

altid vedblive at være regulerende ogsaa i det økonomiske Liv, Staten vil altid have den Opgave at finde det rigtige Retsforhold og skifte Ret der, hvor de enkelte økonomiske Faktorer kommer i Strid, en Strid, der maaske truer hele Samfundets Ligevægt. Paa den anden Side bør Staten ikke blot være en regulerende Faktor, den vil ogsaa have den Opgave at stimulere de dygtige Kræfter, som arbejder sig frem, men som ikke har de nødvendige Midler til at sætte det igennem, de vil.

Jeg har i disse Dage læst en Bog, som vistnok er tilsendt de fleste Medlemmer af dette høje Ting, Kamps Bog om Landbrugets Industrialisering. Det er meget opmuntrende at læse denne Bog, for den viser, hvorledes Erhvervslivet maa se at hjælpe sig selv og kan hjælpe sig selv. Man kan imidlertid ikke godt læse en saadan Bog uden at være klar over, at denne Vej er lang og ogsaa usikker, for man ved ikke, om alle de Faktorer, Forfatteren regner med, indtræffer, saaledes som han har tænkt.

Jeg anerkender, at Regeringen følger et rigtigt Princip, naar den indretter sig paa en langvarig Krise, idet den tager Sigte paa Lovforslag, der skal virke i det lange Løb og ikke straks. Det er imidlertid ikke nok. Naar man staar overfor saa store Ulykker som Arbejdsløsheden og det, at saa mange maa gaa fra Hus og Hjem, er man nødt til at gribe til ekstraordinære Foranstaltninger. Regeringens Program er jo heller ikke udtømt med det, jeg har nævnt. Regeringen har gjort sig til Talsmand for, at noget af det vigtigste, der maatte ske for at komme til sundere Tilstande, vilde være Lønreduktion. Dér mener jeg, Regeringen følger en ensidig Synsmaade. Man kan ganske vist ikke nægte, at Regeringen har givet Eksemplet, idet den har nedskaaret Tjenestemændenes Løn og nedskaaret paa den sociale Lovgivning, men i denne Sammenhæng maa man beklage, at Ministrene ikke ogsaa har givet et Eksempel derved, at de har været villige til at nedlægge alle deres Bierhverv netop for Eksemplets Skyld; det trænger vi til, hele dette Benvæsen er en Kræftskade her i Samfundet.

Man kan heller ikke alene tænke paa Lønreduktion. Det ærede Medlem Hr.

Stauning har fuldkommen Ret, naar han henviser til noget helt andet, der er mindst lige saa hindrende for sundt Erhvervsliv som Spørgsmaalet om Lønnen, nemlig den store Avance, der tages paa alle Varer, den kolossale Afstand, der er imellem, hvad der betales for Produktionen, og det, Varen koster, naar den kommer ud til Konsumenterne. Der er dér mange Ting, der gør sig gældende, det dyre Kontorhold, den dyre Reklame og alle de andre Luksusting, som i Grunden ikke har noget at gøre med selve Produktionen.

Men naar man tager disse to Synspunkter op, Lønreduktionen paa den ene Side og Nedbringelsen af Avancen paa den anden, maa man være klar over, at Staten efter de Principper, som Regeringen gør sig til Talsmand for, maa være neutral baade paa det ene og det andet Omraade. Netop fordi Staten virkelig har Myndighed til at skifte Ret, hvor det tiltrænges, maa den ikke selv tage Del i Produktionen, fordi den saa ikke kan slippe for selv at være Part i Sagen. Jeg mener altsaa, at Linien er rigtig, men den holdes ikke overalt.

Staten bør være neutral, men man maa dog ikke tabe af Syne, at for Øjeblikket har vi visse Krisetilstande, der er saa overordentlige, at der ogsaa maa gøres noget overordentligt. Der er jo allerede fremlagt en hel Del Forslag her i Tinget, og andre vil følge efter. Socialdemokratiet har fremsat en hel Del Lovforslag ogsaa med Hensyn til Landbruget. De Radikale agter at gøre noget lignende og de Konservative ogsaa. Endelig har Regeringen sine Planer, der nu vil fremkomme i Lovforslags Form.

Jeg kan ikke gaa ind paa Enkeltheder alene af den Grund, at kun en Del af disse Forslag er bekendte, men jeg vil dog her fremhæve, at ingen Landsdel i Danmark befinder sig i en saadan Nødstilstand som den, jeg har den Ære at repræsentere, Nordslesvig. Vi har lige hørt det udtalt af det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsen, da han forelagde sit Forslag. Han udtalte meget, der er fuldkomment rammende, og som skildrer Forholdene dernede rigtigt. Der er meget i det forelagte, som man kan give sin Tilslutning.

Der er saa ofte talt om, hvad der vol-